

LETNÍ ŠKOLA LANGUAGE TESTING AT LANCASTER

V červenci a srpnu 2019 se na půdě britské Lancaster University konala už po devatenácté Letní škola jazykového testování. Letní škola trvá čtyři týdny, přičemž první dva jsou tradičně věnovány obecným principům jazykového testování, třetí týden se zaměřuje na statistické zpracování a zejména vyhodnocování testových dat a čtvrtý na moderní teorie testu. V letošním roce jsem se zúčastnila prvního a druhého týdne kurzu, proto se můj článek bude vztahovat právě k této části.

Zmíněné části letní školy se zúčastnilo celkem 17 zájemců z nejrůznějších zemí, např. z Austrálie, Brazílie, Číny, Itálie, Kataru, Kuvajtu a Thajska. Jazykové testování najde uplatnění nejen na univerzitách a ve vzdělávacích institucích na národní úrovni, podstatnou část publika tvořili také účastníci z organizací věnujících se jazykovému testování pro specifické účely, např. pro letecký průmysl nebo pro výcvik budoucích učitelů.

Lancaster University je v oblasti lingvistiky v současné době hodnocena jako druhá nejlepší ve Velké Británii a dvanáctá na světě.¹ Katedra lingvistiky a anglického jazyka, která letní školu pořádá, vede výzkumné skupiny zaměřené na korpusové zpracování jazykových dat, analýzu diskurzu, nabývání gramotnosti, osvojování a vyučování druhého jazyka a jazykové testování. Mimo zmíněnou letní školu lze v Lancasteru studovat i distanční dvouletý MA program Language Testing.

Letní školu po celou dobu její existence vede Rita Green, která se jazykovému testování věnuje od poloviny 80. let. Působí jako ředitelka *Language Test Development & Analysis Ltd.* na katedře lingvistiky a anglického jazyka, zároveň je expertní členkou asociace EALTA (*European Association for Language Testing and Assessment*). Během své kariéry získala zkušenosti s vývojem testových položek a úkolů, tvorbou testových specifikací a specifikací pro vytváření testových položek, přípravou dotazníků po získávání zpětné vazby, nastavováním procedur spojených s administrací testů, vývojem hodnotících škál, analýzou testových dat a nastavováním procedur v oblasti standard settingu. V současné době se věnuje zejména konzultační činnosti v oblasti vývoje testových položek a navrhování testů, realizaci workshopů spojených se všemi aspekty jazykového testování a konzultacím na úrovni národních politik jazykového testování. Publikuje zejména v oblasti testování poslechu s porozuměním (*Designing Listening Tests: A Practical Approach*, 2017) a statistické analýzy testových dat (*Statistical Analyses for Language Testers*, 2013).

Druhou z vyučujících je Tineke Brumfaut, mezi jejíž specializace patří kognitivní a afektivní faktory a procesy v testování (čtení, poslech s porozuměním, psaní, integrované řečové dovednosti), metodologie výzkumu jazykového testování (eye tracking, techniky kritické analýzy diskurzu) a vývoj jazykových testů (zejména s akcentem na gramotnost, diagnostiku úrovní v cizím a druhém jazyce a testování málo zastoupených jazyků). Tineke je držitelkou Best Article Award organizace ILTA (*International Language Testing Association*). Dalšími přednášejícími jsou Luke Harding, expert na diagnostické testy, testování poslechu s porozuměním a testování výslovnosti a srozumitelnosti, a John Pill, odborník na testování jazyka pro specifické účely,

1 <https://www.lancaster.ac.uk/linguistics/>.

testování mluvení, perspektivu uživatelů testů a dopad testů na výuku a vzdělávací politiku.

Letní škola kombinuje teoretickou průpravu účastníků s praktickými workshopy, obsah prvních dvou týdnů kurzu byl zaměřen na obecné principy jazykového testování (zejména na validitu, reliabilitu a praktičnost), na roli jazykového testování v procesu výuky jazyků. Pozornost byla věnována zejména specifikacím testů, testování jednotlivých řečových dovedností, hodnocení a hodnoticím škálám, procesu standard settingu a statistickému zpracování testových dat.

Účastníci si měli možnost vyzkoušet všechny fáze vývoje testových položek včetně jejich řešení a vyhodnocování. Mezinárodní skupina účastníků přinášela zajímavé příležitosti k diskuzím nejen o vlastnostech vytvořených testových položek, ale také o tom, jak různě mohou být testové položky vnímány a přijímány testovanými osobami. Dalším zajímavým bodem byly např. automatické elektronické nástroje pro rozvoj dovednosti psaní a zejména způsob poskytování zpětné vazby těmito nástroji. Obsah celého kurzu byl zaměřen zejména na testování cizího/druhého jazyka, mnoho principů je ale dobře využitelných i při testování L1. Značná část pozornosti byla věnována gramotnosti a testování porozumění textu, právě v tomto aspektu se hranice mezi testováním L1 a L2 výrazně stírala.

Třetí týden letní školy byl zaměřen na pokročilé statistické zpracování testových dat v programu SPSS, účastníci se seznámili s deskriptivními a inferenčními statistickými v jazykovém testování, reliabilitou testových položek, t-testy a testem ANOVA. Poslední, tedy čtvrtý týden školy zaměřený na aplikovanou statistiku přinesl úvod do moderní teorie testu s využitím programů Winsteps a Facets. Na programu byla témata jako kontingenční tabulky, mapy proměnných, vertikální pravítka, analýza distraktorů apod.

Letní školu je možné absolvovat v několika podobách, buď jako čtyřtýdenní celek, nebo výběrově jako blok prvních dvou nebo tří týdnů. Někteří účastníci si školu rozdělují do dvou let, po prvních dvou týdnech je možné navázat dalšími dvěma o rok později.

Kateřina Šormová

